

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤ. & ΔΕΥΤ.
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ταχ. Διεύθυνση : Διοικητήριο (6ος Όροφος)
Τ.Κ.- Πόλη : 24131- Καλαμάτα
Πληροφορίες : Δημήτριος Σαρρής
Τηλέφωνο : 2721 3 61544
Τηλ/πο (fax) : 2721 3 61481
Ηλ. ταχ. (email) : messinia@sch.gr
Ιστότοπος : activities.mysch.gr

Καλαμάτα, 12/10/2017

Α.Π.: 7777

ΠΡΟΣ: Σχολικές Μονάδες Διεύθυνσης
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας

ΚΟΙΝ: 1. Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας
Εκπαίδευσης, Τμήμα Α'
2. Περιφερειακή Διεύθυνση
Πρωτ. και Δευτ. Εκπ. Πελοποννήσου
3. Προϊστάμενη Παιδαγωγικής-Επιστημονικής
Καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
4. Γραφείο Σχολικών Συμβούλων Π.Ε. Μεσσηνίας
6. Φορείς ΥΠ.Π.Ε.Θ. Νομού Μεσσηνίας

Έδρες τους

Θέμα: Πλαίσιο λειτουργίας και πιστοποίησης Επιμορφωτικών Ομάδων Εργασίας και Ομάδων Εργασίας Εργαστηρίου Βιωματικής Εκπαίδευσης (Ε.Β.Ε.) Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας

Η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Π.Ε.) Μεσσηνίας, σε συνέχεια:

(α) της υπ. αριθμ. 333/20-01-2017 με θέμα «Ενδοσχολικές και διασχολικές βιωματικές, επιμορφωτικές ομάδες Εργασίας», η οποία προσκαλεί εκπαιδευτικούς που διοργανώνουν επιμορφώσεις εκπαιδευτικών να τις εντάξουν σε ένα θεσμικό πλαίσιο σε συνεργασία με τη Δ.Π.Ε. Μεσσηνίας,

(β) της υπ. αριθμ. 6222/12-09-2017 με θέμα «Ομάδες Εργασίας Εργαστηρίου Βιωματικής Εκπαίδευσης», η οποία προσκαλεί εκπαιδευτικούς για συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας και

(γ) στο πλαίσιο της διαρκούς προσπάθειας ενίσχυσης της «από εκπαιδευτικό προς εκπαιδευτικό» (teacher to teacher – T2T) επικοινωνίας για επιμορφωτικούς, ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς, όπως περιγράφεται στην υπ. αριθμ. 2876/18-05-2016 απόφαση για τη «λειτουργία Εργαστηρίου Βιωματικής Εκπαίδευσης» (Ε.Β.Ε),

δημιουργεί ένα «αναλυτικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Ομάδων Εργασίας» εκπαιδευτικών. Στο πλαίσιο αυτό περιγράφονται στοιχεία για τη δημιουργία και τη λειτουργία της Ομάδας Εργασίας, καθώς και τα χαρακτηριστικά που μπορούν να πιστοποιήσουν δραστηριότητες που επιτελεί η Ομάδα Εργασίας ως επιμόρφωση της Δ.Π.Ε. Μεσσηνίας.

1. Σκοπός των Ομάδων Εργασίας (Ο.Ε.)

1.1. Οι Ομάδες Εργασίας (στο εξής Ο.Ε.) στοχεύουν να προάγουν την συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών προκειμένου να ενισχυθεί το εκπαιδευτικό τους έργο, αλλά και το έργο της εκπαιδευτικής κοινότητας μέσα από δραστηριότητες διάχυσης. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται, ανταλλάσσουν πληροφορίες, αναλαμβάνουν συνεργατικά σχολικές δραστηριότητες, οργανώνουν δράσεις και δημιουργούν εκπαιδευτικά μέσα, στο πλαίσιο μιας βιωματικής, καινοτόμου εκπαιδευτικής διαδικασίας, που αποβαίνει αποτελεσματική για το έργο των σχολικών μονάδων.

1.2. Ο κύριος αυτός σκοπός υλοποιείται μέσα από μια θεματική που επιλέγει να αναπτύξει η Ο.Ε., καθώς αυτή προκύπτει από τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες και την τρέχουσα εκπαιδευτική πραγματικότητα. Έτσι, σκοπός της Ο.Ε. είναι η μελέτη και ανάπτυξη της συγκεκριμένης θεματικής, μέσα από το πρίσμα, τις αξίες και τη μεθοδολογία της Εκπαίδευσης και της Επιστήμης.

1.3. Η Ο.Ε. στοχεύει να παρέχει θετική εμπειρία στους εκπαιδευτικούς. Στοχεύει να μετουσιώνει δημιουργικά και ευχάριστα τη σχολική και εκπαιδευτική ζωή, να δίνει έμπνευση και πνευματικό σθένος στους μαθητές και τις μαθήτριες. Γι' αυτό η Ο.Ε. δεν πρέπει να νοείται ως κάτι άλλο από μια εποικοδομητική εμπειρία και πρωτοβουλία, που προσφέρει και αναδιοργανώνει αποτελεσματικά την καθημερινότητά μας, χωρίς να προσθέτει ενέργεια και άγχος, παρά μόνο να συντονίζει στοχευμένες δράσεις, βιωματικές εμπειρίες, αρμονική συνύπαρξη, συλλειτουργία και κατά συνέπεια χρήσιμα αποτελέσματα για όλη την εκπαιδευτική κοινότητα.

1.4. Σε επίπεδο μεθοδολογίας, η Ο.Ε. στοχεύει να καλλιεργήσει το πνεύμα της επικοινωνίας, της ανοιχτής πρόσβασης και της ενημέρωσης σε θέματα του λειτουργήματος του Εκπαιδευτικού, την ιδέα της προσωπικής ανάπτυξης, αλλά και της ανάπτυξης της ομάδας και της συλλογικότητας εν γένει, μέσα από κάθε προσωπική ανάπτυξη. Στοχεύει να αναδείξει και να διευρύνει τη χρησιμότητα της επιστημονικής μεθοδολογίας και της επιστημονικής επικοινωνίας, μέσα από πρότυπα τεκμηρίωσης, καταγραφής, αποδελτίωσης, βιβλιογραφίας και εργογραφίας και γενικά μέσα από δόκιμες επιστημονικές πρακτικές σε στέρεες ηθικές και δεοντολογικές βάσεις.

2. Λειτουργία και Οργάνωση

2.1. Επειδή η Ο.Ε. είναι μια δυνατότητα για έρευνα, καινοτομία και εξερεύνηση νέων τρόπων δράσης, που αξιοποιούν τις σύγχρονες δυνατότητες εργασίας και συνεργασίας, ο τρόπος λειτουργίας και οργάνωσής της δεν θα πρέπει να περιοριστεί σε ένα και μόνο πλαίσιο, αλλά να αποτελέσει αντικείμενο βελτίωσης και εξέλιξης της Ο.Ε. Οποιοδήποτε πλαίσιο δημιουργούν οι εκπαιδευτικοί που προάγει το λειτουργήμα και τη δεοντολογία του εκπαιδευτικού ερευνητή, μελετητή, εμπυχωτή και εισηγητή, είναι ζητούμενος στόχος για τις Ο.Ε., σύμφωνα με την προαναφερθείσα στοχοθεσία. Επίσης, πρέπει να υπάρχει διαδικασία ανατροφοδότησης των εργασιών στις Ο.Ε. ώστε να βελτιώνεται τεκμηριωμένα το πλαίσιο αυτό.

2.2. Με βάση την προηγούμενη αποσαφήνιση παρατίθενται μερικές προτάσεις οργάνωσης και λειτουργίας της Ο.Ε. περισσότερο για να εμπνεύσουν νέες ιδέες, παρά για να τηρηθούν απαρέγκλιτα και σε κάθε περίπτωση. Μια ενδεικτική πορεία εργασιών της Ο.Ε. μπορεί να δημιουργηθεί μέσα από τα παρακάτω:

2.2.1. Επικοινωνία μελών για το θέμα: Επικοινωνία σύγχρονη ή ασύγχρονη των εκπαιδευτικών που τους ενδιαφέρει ένα κοινό συγκεκριμένο θέμα. Μπορεί να το ορίσει η ομάδα και να το προτείνει στο Ε.Β.Ε. ή να γίνει επιλογή από θέματα που προγραμματίζονται στο Ε.Β.Ε. Για το έτος 2016-2017, τα θέματα είχαν τη μορφή προγραμμάτων – ενοτήτων, όπως αναφέρθηκαν στην υπ. αριθμ. 1111/23-02-2017, ενώ για τη χρονιά 2017-2018 υπάρχει ανοιχτή πρόσκληση σε Ο.Ε. μέσω της υπ. αριθμ. 6222/12-09-2017. Η συνεργασία μπορεί να γίνει μεταξύ εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας, αλλά και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας, όπως αναφέρεται στην υπ. αριθμ. 333/20-01-2017.

2.2.2. Συγκρότηση Ο.Ε.: Στην περίπτωση που η Ο.Ε. είναι συγκεκριμένη πρωτοβουλία εκπαιδευτικών μπορεί δια μέσου της Δ.Π.Ε. Μεσσηνίας, αν το επιθυμεί να απευθύνει πρόσκληση και σε άλλους εκπαιδευτικούς. Υπάρχει, επίσης η δυνατότητα ένας/μία εκπαιδευτικός να απευθύνει πρόσκληση για μέσου της Δ.Π.Ε. Μεσσηνίας σε εκπαιδευτικούς προκειμένου να συγκροτηθεί Ο.Ε. για ένα συγκεκριμένο θέμα που είτε θα το έχει ορίσει, είτε θα προκύψει με σαφήνεια μετά την πρόσκληση, κατά τις συναντήσεις. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα δημιουργίας ενός διαδικτυακού σημείου με προτεινόμενες θεματικές, μιας «δεξαμενής κριτικών ιδεών», ώστε να αξιοποιηθεί σε μελλοντική στιγμή. Όπως προαναφέρθηκε, στις διαδικασίες αυτές μπορούν να συμμετέχουν εκπαιδευτικοί της Δ.Π.Ε. Μεσσηνίας και της Δ.Δ.Ε. Μεσσηνίας, στο πλαίσιο της συνεργασίας των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Μεσσηνίας. Σε περίπτωση που η Ο.Ε. προκύπτει από πρωτοβουλία εκπαιδευτικών, η Ο.Ε. αναλαμβάνει να συντονίζει πρακτικά τη συγκρότησή της, ορίζοντας τους σύγχρονους ή ασύγχρονους τρόπους επικοινωνίας, διαζώσης ή εξ αποστάσεως συναντήσεων κ.λπ. Σε περίπτωση ανταπόκρισης σε πρόσκληση, η Ο.Ε. συγκροτείται όταν κληθούν να συμμετέχουν όσοι/ες εκδήλωσαν ενδιαφέρον, και ο συντονισμός της συγκρότησης πρακτικά είτε γίνεται από το Ε.Β.Ε., είτε την αναλαμβάνει η ομάδα με ένα μέλος που θα συντονίζει τα θέματα αυτά, το οποίο μπορεί να αλλάζει κατά την κρίση της Ο.Ε. και σύμφωνα με τις δικές της ανάγκες.

2.2.3. Ταυτότητα Ομάδας: Υπάρχουν κάποια στοιχεία μιας Ο.Ε., τα οποία συγκροτούν την ταυτότητά της, και την καθιστούν μια δραστηριότητα με ξεκάθαρα χαρακτηριστικά. Τέτοια στοιχεία είναι:

2.2.3.1. *Ο τίτλος της Ο.Ε.:* Αν πρακτικά είναι σύντομος θα μπορεί να τη συνοδεύει σε διάφορα σημεία που χρήζουν σύντομης αναφοράς. Αν ο τίτλος είναι εκτενής μπορεί να υπάρχει και μια σύντομη εκδοχή του.

2.2.3.2. *Υπότιτλος (διευκρινιστικός) της Ο.Ε.:* Μπορεί να υπάρχει μια πρόταση εκτενέστερη που να δίνει με επιστημονική σαφήνεια, χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους όρους, το αντικείμενο που πραγματεύεται η ομάδα.

2.2.3.3. *Περιγραφή της Ο.Ε.:* Ένα σύντομο περιγραφικό κείμενο μιας παραγράφου, που θα δίνει όλα τα βασικά και απαραίτητα στοιχεία στον αναγνώστη για να κατανοήσει το σκοπό και τη λειτουργία της Ο.Ε.

2.2.3.4. *Μέλη της Ο.Ε.:* Η Ο.Ε. μπορεί να μεταβάλλεται ως προς τον αριθμό μελών και τη σύνθεσή τους, πρέπει όμως κάθε στιγμή να είναι σαφές ποιοι/ες αποτελούν τα μέλη της Ο.Ε.

2.2.3.5. *Επικοινωνία με την Ο.Ε.:* Η Ο.Ε. μπορεί να καθορίζει τον τρόπο και τα στοιχεία στα οποία θα επικοινωνούν με αυτή όσοι το επιθυμούν. Τέτοια στοιχεία μπορεί να είναι Τηλέφωνο/α, ηλεκτρονική/ες διεύθυνση/σεις ή και άλλος τρόπος ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ιστότοπος, εφόσον υπάρχει κ.λπ.

2.2.3.6. *Άλλα στοιχεία ταυτότητας της Ο.Ε.:* Οποιοδήποτε άλλο στοιχείο μπορεί να λειτουργήσει ως μέρος της «ταυτότητας της Ο.Ε.» θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί κατά περίπτωση.

2.2.4.: Εργασίες Ο.Ε.: Οι εργασίες μιας Ο.Ε. μπορούν να ακολουθούν γνωστές και αναγνωρισμένες διαδικασίες υλοποίησης ενός έργου (project).

2.2.4.1. Μπορεί χρονικά να βασίζονται στα τέσσερα βήματα: (α) Προγραμματισμός (β) Οργάνωση (γ) Υλοποίηση (δ) Ανατροφοδότηση.

2.2.4.2. Μπορεί μεθοδολογικά να βασίζονται στα πέντε βήματα: (α) Διατύπωση εισαγωγικών ζητημάτων και υποθέσεων εργασίας (β) Αναζήτηση προηγούμενης σχετικής «φιλολογίας» (βιβλιογραφική ανασκόπηση) (γ) Υλοποίηση νέων δράσεων και καταγραφή τους (έρευνα) (δ) Ανάλυση και τεκμηρίωση των νέων δεδομένων (ε) διεξαγωγή συμπερασμάτων.

2.2.4.3. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η Ο.Ε. θα πρέπει στα πρώτα στάδια κάθε δράσης της να αναζητεί, να διερωτάται, να κάνει υποθέσεις εργασίας προς επαλήθευση, να προγραμματίζει στοχευμένα, να εστιάζει σε συγκεκριμένα ζητήματα, να κατανοεί τί καινούργιο πρέπει να αναζητήσει, να προσμετρήσει τις δυνατότητές της και να σχεδιάσει με βάσει αυτές μια μεθοδολογία. Ακόμη πιο περιγραφικά τα πρώτα στάδια σημαίνουν, ίσως πυκνότερη επικοινωνία, σύγχρονη και ασύγχρονη, αναζήτηση ιδεών, λίστες με αναγκαία υλικά και χρονοδιαγράμματα με σχέδια μαθήματος για σχολικές δραστηριότητες, αλληλοβοήθεια σε θέματα τεχνικά, υλικοτεχνικών υποδομών και τεχνογνωσίας, ανάθεση ρόλων, σαφήνεια και ακρίβεια όσο γίνεται στο σχεδιασμό.

2.2.4.3. Στα ενδιάμεσα στάδια της δράσης η Ο.Ε. θα πρέπει να συγκεντρώνει τα μέσα που θα χρειαστεί, να υλοποιεί τις σχεδιασμένες δράσεις, να ελέγχει και να επαναπροσδιορίζει ό,τι δεν μπορεί να υλοποιηθεί κατά το σχεδιασμό, να καταγράφει και να τεκμηριώνει ό,τι θα φανεί χρήσιμο στη διαδικασία, να ανασυντάσσει τη στρατηγική της για να υλοποιήσουν τελικά τα μέλη όσα θα ήθελαν και όσα είναι εφικτό να γίνουν. Ακόμη πιο περιγραφικά τα ενδιάμεσα στάδια σημαίνουν σχολικές δραστηριότητες, σχεδιασμένες διδακτικές ώρες, πιθανόν υλοποίηση ομοθεματικών Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, διασχολική επικοινωνία, κατασκευές, εκπαιδευτικές επισκέψεις, συγγραφές, συνεχή ευελιξία και αναζήτηση εναλλακτικών δράσεων όποτε προκύπτουν δυσκολίες.

2.2.4.4. Στα τελικά στάδια της δράσης η Ο.Ε. θα είναι σε θέση να συγκεντρώνει τα αποτελέσματα, να αξιολογεί ανάμεσα στα ευρήματα, δίνοντας ένα νόημα σε όσα τελικά επιλεγούν, να εκμαιεύσει νέα στοιχεία, αλήθειες και καινοτόμες πρακτικές χρήσιμες για την Εκπαίδευση, να αποτιμήσει, να συμπεράνει, να ανατροφοδοτήσει, να αναστοχαστεί, να διαδώσει, να διαχύσει και να εξακτινώσει τα αποτελέσματα, να προσφέρει και να μοιραστεί ό,τι έχει κατακτήσει. Ακόμη πιο περιγραφικά, τα τελικά στάδια των δράσεων μιας Ο.Ε. μπορεί να είναι δημιουργία

ψηφιακών ή έντυπων αρχείων, παραστάσεων, τελικών υλικών ή άυλων πολιτισμικών έργων, συναντήσεων, επιμορφώσεων, ανακοινώσεων, συμμετοχών σε φόρουμ και συναντήσεις, εκδόσεις, διαδικτυακή πληροφόρηση, ενημερωτικές και πολλαπλασιαστικές εκδηλώσεις, αλλά και προετοιμασία για έναν επόμενο σχεδιασμό.

2.2.4.5. Παρατίθενται ενδεικτικά στάδια λειτουργίας Ο.Ε. για ένα συγκεκριμένο «κύκλο δράσεων»:

2.2.4.5.1. Αποσαφήνιση υποθεματικών που θα διερευνηθούν, ανάθεση ρόλων, εντοπισμός ιδεών και δράσεων που τελικά θα υλοποιηθούν, σχεδιασμός του κάθε εκπαιδευτικού για δράσεις με τη μαθητική του ομάδα, προσδιορισμός της επόμενης συνάντησης / φάσης και των ζητούμενων από αυτή.

2.2.4.5.2. Ατομική έρευνα κάθε εκπαιδευτικού για τον τρόπο που θα αναπτύξει δράσεις στο σχολείο, ώστε να σχεδιάσει λεπτομερώς, τις δικές του δράσεις, υλοποίηση πρώτων δράσεων, ενδεχόμενη υλοποίηση κοινών δράσεων. Επικοινωνία (συνάντηση) για αποτίμηση της μέχρι στιγμής πορείας.

2.2.4.5.3. Ανατροφοδότηση ανάμεσα στην Ομάδα, επανασχεδιασμοί με βάση νέες εκτιμήσεις, συζήτηση για τον τρόπο που οι ξεχωριστές δράσεις θα οδηγήσουν σε κάτι κοινό, από μια εκδήλωση διάχυσης, έως ένα κοινό κείμενο, μια κοινή ιστοσελίδα ή άλλη μέθοδο τεκμηρίωσης. Επιμέρους συναντήσεις και συνεργασίες όπου χρειάζεται.

2.2.4.5.4. Αφού έχουν ολοκληρωθεί οι δραστηριότητες στις σχολικές μονάδες, η Ο.Ε. οδεύει προς μια ενοποιητική δράση και η συνεργασία των μελών εντατικοποιείται. Οι επόμενη φάση θα εκμαιεύσει αποτελέσματα από όσα έχουν γίνει, προχωρώντας από τις «δράσεις» στις «μετα-δράσεις», δηλαδή στις δράσεις που όχι μόνο έπονται χρονικά, αλλά και αποτελούν «σχολιασμό», απάνθισμα, κριτική αποτίμηση και παρουσίαση των αρχικών δράσεων. Γίνονται συναντήσεις και επικοινωνίες ανάλογα τις ανάγκες.

3. Επιμορφωτική δραστηριότητα

3.1. Η διαδικασία μιας Ο.Ε. μέσα από προδιαγραφές όπως οι προαναφερόμενες, συνιστά μια βιωματική επιμορφωτική διαδικασία. Η Ο.Ε. μπορεί να συνιστά, δηλαδή, ένα επιμορφωτικό σεμινάριο. Αυτή η επιμορφωτική διάσταση μπορεί να πηγάζει σε διάφορα επίπεδα:

3.1.1. Επιμόρφωση μορφής «από εκπαιδευτικό προς εκπαιδευτικό». Στη σύγχρονη επιστημονική πραγματικότητα, οι εκπαιδευτικοί, όντας επιστήμονες και λειτουργοί, είναι σε μεγάλο βαθμό μέτοχοι στο ερευνητικό έργο για την Εκπαίδευση. Η εμπειρία για μεθοδική, τεκμηριωμένη, επισταμένη μετάδοση γνώσεων και βιωμάτων των εκπαιδευτικών είναι στις μέρες μας ανεπτυγμένη. Συχνά οι εκπαιδευτικοί γίνονται τυπικά ή άτυπα επιμορφωτές άλλων εκπαιδευτικών. Από τις επιμορφωτικές δράσεις που θα διοργανώσει μια σχολική μονάδα ως τις επιμορφωτικές δράσεις μεγάλων διαστάσεων, τις μαζικές επιμορφώσεις, τις συνεδριακές και άλλες θεσμικές επιμορφώσεις, το μοντέλο επιμόρφωσης «από εκπαιδευτικό προς εκπαιδευτικό» (teacher to teacher – T2T) είναι πολύ διαδεδομένο. Οι εκπαιδευτικοί, είτε παρουσιάζουν με προδιαγραφές επιστημονικής επικοινωνίας τα προγράμματά τους εντός του σχολείου, είτε προβαίνουν σε έρευνα δράσης, είτε εκπονούν βιβλιογραφικές εργασίες, είτε παρουσιάζουν διπλωματικές, μεταπτυχιακές και άλλες εργασίες από τις σπουδές τους, είτε συμμετέχουν σε ομάδες εκπαιδευτικών συγγραφέων κ.λπ. Τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν στην πράξη τις επιμορφώσεις αυτές είναι: δομημένη ανάπτυξη της θεματικής, τεκμηριωμένη και υπεύθυνη παρουσίαση που μπορεί να εστιάζει στη διαδραστικότητα και τη βιωματικότητα, επιμορφωτικά μέσα, όπως παρουσιάσεις με διαφάνειες, δημιουργία σημειώσεων, δημιουργία ιστοτόπων, προσωπικών ιστοσελίδων στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, οι οποίες παρέχουν επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό υλικό, διανομή υποστηρικτικής βιβλιογραφίας κ.λπ. Σε πολλές περιπτώσεις που απαιτούνται πιστοποιημένα προσόντα και δεξιότητες, σπουδές, επιμορφώσεις και καταρτίσεις, είναι προφανές ότι οι εκπαιδευτικοί τα διαθέτουν και τυπικά. Ωστόσο, το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ο.Ε. σε σχέση με άλλες μορφές επιμόρφωσης είναι ότι μπορεί να ενισχύσει την μετάδοση γνώσεων και εμπειριών «από εκπαιδευτικό προς εκπαιδευτικό», από εκπαιδευτικούς με εμπειρία, πολύχρονη πείρα, αποδεδειγμένα επιτυχημένες πρακτικές διαχείρισης της τάξης και των περιστατικών της, με εμπνευσμένες ιδέες και μεθόδους, που σε άλλες περιπτώσεις δε θα βρίσκονταν ενώπιον των συλλειτουργών τους ως επιμορφωτές. Η επιμορφωτική διαδικασία θα πρέπει «να εμπνέει στον εμπνευσμένο, τη διάθεση να εμπνέει», και η Ο.Ε. μπορεί να στραφεί προς την κατεύθυνση αυτή. Σε κάθε τέτοια περίπτωση, οι ώρες που η Ο.Ε. απασχολείται σε μια τέτοια επιμορφωτική

μορφή, και μπορούν να καταγραφούν ως «ώρες επιμόρφωσης», τεκμηριωμένα και σαφώς, μπορούν να στοιχειοθετήσουν την ταυτότητα μιας συγκεκριμένης επιμόρφωσης στο πλαίσιο της Ο.Ε., δυνάμενης να αναγνωριστεί ως τέτοια.

3.1.2. Επιμόρφωση με προσκεκλημένο/ους επιμορφωτή/ές. Οι Ο.Ε. μπορεί να συνεργάζονται με εξειδικευμένους συνεργάτες, εισηγητές, εμπυχωτές, που τεκμηριωμένα μπορούν να είναι επιμορφωτές και εκπαιδευτές εκπαιδευτικών και είναι ουσιαστικά και τυπικά αυτοί που θα μπορούσαν να επιμορφώσουν για ένα συγκεκριμένο θέμα. Και στην περίπτωση αυτή, όταν υπάρχουν όλα τα στοιχεία που στοιχειοθετούν μια επιμόρφωση, όπως: επιμορφωτής, ακαδημαϊκή – επαγγελματική ταυτότητα επιμορφωτή που συνάδει με τη θεματική, υποθεματικές, συνοπτική περιγραφή και πρόγραμμα, υποστηρικτικά μέσα (διαφάνειες, σημειώσεις), συγκεκριμένος αριθμός συμμετεχόντων για συγκεκριμένες ώρες δράσης, είτε με εισήγηση, είτε με βιωματική παρουσίαση, είτε με βιωματική άσκηση κ.λπ., μπορεί να στοιχειοθετηθεί η ταυτότητα μιας συγκεκριμένης και αναγνωρίσιμης επιμόρφωσης στο πλαίσιο της Ο.Ε.

3.1.3. Συλλογική επιμόρφωση με διαρθρωμένες αυτοεπιμορφώσεις. Υπάρχει η δυνατότητα, να αναδυθεί στους εκπαιδευτικούς μέσα από την πορεία τους στην Ο.Ε. η τεκμηριωμένη ουσιαστικά και τυπικά ικανότητα να επιμορφώσουν. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τη μεθοδολογία πρόσβασης στη γνώση και την εμπειρία και μπορούν να αποφασίσουν μέσα από διαδικασίες αυτοεπιμόρφωσης να κατακτήσουν ένα κομμάτι τους. Στη συνέχεια αναλαμβάνουν να μεταλαμπαδεύσουν όσα κατέκτησαν σε άλλους εκπαιδευτικούς εντός, ακόμη και εκτός της Ο.Ε., ως μια δράση της Ο.Ε. Σε αυτή την περίπτωση οι επιμορφωτές αναδύονται μεθοδολογικά μέσα από την Ο.Ε. Γι' αυτό η Ο.Ε. μπορεί να θέσει τέτοιους στόχους. Για παράδειγμα μπορεί στην αρχή της λειτουργίας της να μοιραστούν υποθεματικές και συγκεκριμένες δράσεις, οι οποίες αφού αναπτυχθούν μέσα από την προσωπική μελέτη και άσκηση κάθε εκπαιδευτικού (αυτοεπιμόρφωση) να αποτελέσουν σε κάποια συνάντηση, εκδήλωση κ.λπ. επιμόρφωση για τους υπόλοιπους. Στην περίπτωση αυτή δημιουργείται μια διάρθρωση κειμένων εργασίας, βάση της οποίας θα διαρθρωθούν μεταξύ τους και οι αυτοεπιμορφώσεις. Κάθε μια θα περιλαμβάνει ένα μέρος και το άθροισμα των μερών θα συνθέτει το όλον της επιμόρφωσης που μπορεί να πραγματοποιήσει η Ο.Ε.

4. Ζητήματα Πιστοποίησης

4.1. Η λειτουργία των Ο.Ε. μέσα στο πλαίσιο αυτό αποτελεί μια ξεχωριστή δυνατότητα ενίσχυσης του έργου των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης χωρίς δαπάνη για το Δημόσιο. Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης μέσα από τις διαδικασίες που ορίζουν οι εγκύκλιοι Σχολικών Δραστηριοτήτων διοργανώνει τις επιμορφώσεις Σχολικών Δραστηριοτήτων των εκπαιδευτικών και εντάσσει στις διαδικασίες αυτές αφενός τις Ο.Ε. ως δραστηριότητα βιωματική, με οφέλη σε ολόκληρη την εκπαιδευτική και σχολική κοινότητα, αφετέρου τις επιμορφωτικές δραστηριότητες των Ο.Ε. ως επιμορφώσεις στις οποίες συμμετέχει η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και υποστηρίζει όταν χρειάζεται ώστε αυτές να τηρούν τις προδιαγραφές που χρειάζονται. Μέσα από την πιστοποίηση των επιμορφωτικών δράσεων αυτών, ενισχύεται θεσμικά η ήδη υπάρχουσα δυνατότητα να διοργανώνουν επιμορφώσεις οι σχολικές μονάδες με κάποιας μορφής συνεργασία και υποστήριξη από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης. Δίνεται έτσι η δυνατότητα για να δημιουργηθούν:

4.1.1. Επιμορφώσεις δια ζώσης με προδιαγραφές που υλοποιούν εκπαιδευτικοί Ο.Ε. σε συνεργασία με τις σχολικές μονάδες στο χώρο τους προς κάθε ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό,

4.1.2. επιμορφώσεις εξ αποστάσεως με προδιαγραφές που υλοποιούν εκπαιδευτικοί Ο.Ε. σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης, αξιοποιώντας διαδικτυακές υποδομές είτε της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης είτε των σχολικών μονάδων,

4.1.3. εσωτερικές – για τα μέλη της Ο.Ε. δηλαδή - βιωματικές επιμορφώσεις με προδιαγραφές, σύμφωνα με το μοντέλο της «εκπαιδευτικός προς εκπαιδευτικό» επιμόρφωσης, για θέματα που έχουν μελετηθεί ή αναδύονται με αυτοεπιμόρφωση, ή με προσκεκλημένους επιμορφωτές από την Ο.Ε.

4.2. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις οι Ο.Ε. θα πρέπει να μεριμνήσουν για όσα προαναφέρθηκαν, για τα οποία παρατίθεται ένας ενδεικτικός πίνακας, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποβολή τους στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης, με την οποία θα πρέπει να επικοινωνούν σε κάθε περίπτωση οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί.

4.3. Πίνακας* Καταγραφής Επιμόρφωσης διάρκειας ____ ωρών** (πίνακας__ από__)

Τίτλος:	Υπότιτλος:	Μικρογραφία αφίσας ή λογοτύπου κ.λπ.
Διάρκεια (ημερομηνία/ες ώρα/ες):	Τόπος:	
Μεθοδολογία συνοπτικά (δια ζώσης, εξ αποστάσεως, μικτή κ.λπ.):		
Διοργανωτής/συνδιοργανωτές/μέλη Ο.Ε.:		

Προσδιορισμός ώρας/διάρκειας	Τίτλος (εισήγησης – ενότητας κ.λπ.), Ονοματεπώνυμο και σύντομη ακαδημαϊκή – επαγγελματική ταυτότητα (ID) επιμορφωτή	(Σύντομη περιγραφή εισήγησης – ενότητας – εργαστηρίου κ.λπ.)
κ.λπ.	κ.λπ...	κ.λπ...

Πηγές – υλικό επιμόρφωσης (καταγράφεται με σύστημα Α.Ρ.Α., κατά προτίμηση διαθέσιμο στο διαδίκτυο):

Περιγραφή – στοιχεία μεθοδολογίας (αναλυτικά):

Αποτελέσματα – παραγόμενα έργα - τρόποι διάχυσης:

Ιστότοπος , στοιχεία επικοινωνίας:

* Ο πίνακας μπορεί να είναι ένας ή πολλοί, που συνθέτουν μια ενιαία επιμόρφωση πολλών ωρών. ** αναγράφονται οι ώρες του συγκεκριμένου πίνακα, όχι όλης της επιμόρφωσης

5. Ωφελούμενοι και Διάχυση

5.1. Οι Ο.Ε. ανταποκρίνονται σε ήδη υπάρχουσες ανάγκες και συνδυάζουν δραστηριότητες και τρόπους δράσης υπαρκτούς από τις μέχρι τώρα πρακτικές της εκπαιδευτικής πραγματικότητας, σε ένα ενιαίο κριτικά και λειτουργικά δομημένο πλαίσιο. Καθώς όλοι οι μέτοχοι της εκπαιδευτικής, της σχολικής αλλά και σε πολλές περιπτώσεις της τοπικής του σχολείου κοινότητας εμπλέκονται σε αυτές τις διαδικασίες, όλοι αυτοί αναμένεται να είναι ωφελούμενοι. Επιπροσθέτως, στους ωφελούμενους συγκαταλέγεται πλέον κάθε ενδιαφερόμενος με πρόσβαση στο διαδίκτυο, δεδομένου ότι η διάχυση θα γίνεται και μέσα από αυτό. Τα παραγόμενα έργα θα μπορούν να αναρτούνται σε σημεία με λειτουργία αποθετηρίου, στο Ε.Β.Ε., ή και σε ειδικό λογαριασμό του Π.Σ.Δ. με ελεύθερη πρόσβαση στο υλικό. Μπορούν επίσης να διοργανώνονται εκδηλώσεις διάχυσης των Ο.Ε.. Στις εκδηλώσεις – συναντήσεις αυτές, με τη μέριμνα της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και του Ε.Β.Ε., οι Ο.Ε. θα μπορούν να ανταλλάξουν απόψεις και ιδέες για το θεσμό της Ο.Ε. ώστε αυτός να βελτιώνεται μέσα από την τεκμηριωμένη καταγραφή και αξιοποίηση όσων δεδομένων προκύπτουν. Οι συναντήσεις των Ο.Ε. θα μπορούν να γίνονται σε οποιοδήποτε στάδιο των εργασιών, αν κρίνεται αναγκαίο, καθώς η παραγωγή του έργου τους είτε είναι δραστηριότητα είτε επιμόρφωση, πρακτικά ξεκινάει από τη στιγμή που συγκροτούνται.

5.2. Τα τρέχοντα στοιχεία επικοινωνίας για κάθε ζήτημα, για το οποίο ο/η ενδιαφερόμενος/η εκπαιδευτικός ή μια ομάδα εκπαιδευτικών μπορεί να απευθύνεται είναι:

5.2.1. Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email): workgroups@sch.gr

5.2.2. Ιστότοπος: <http://edulab.sch.gr>

5.2.3. Τηλεομοιότυπο (fax): 2721 361 481

5.2.4. Τηλέφωνο: 2721 361 544

5.2.5. Γραπτό μήνυμα (SMS): 6932153845

5.2.6. Τηλεδιάσκεψη (skype): Experiential Education Laboratory

Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης

Δημήτριος Ι. Οικονομόπουλος

Δάσκαλος

Εσωτερική Διανομή

1. Τμήμα Εκπαιδευτικών Θεμάτων
2. Ομάδες Εργασίας Εργαστηρίου Βιωματικής Εκπαίδευσης